

Jordbruksverket
Växtodlingsenheten
551 82 JÖNKÖPING**Synpunkter på ansökan om odling av den genetiskt modifierade majs-
sorten 59122, särskilt miljöaspekter**
(Ansökningsnummer: EFSA/GMO/NL/2005/23)

De införda generna cry34Ab1 och cry35Ab1 ger resistens mot "corn rootworm" (*Diabrotica* spp.), en av de huvudsakliga skadegörarna på majs i USA. Både larverna och de adulta insekterna angriper majsen, och man använder både jord- och bladinspekticider vid bekämpning av insekten. "Western corn rootworm" påvisades första gången i Europa 1992, i det forna Jugoslavien, och har därefter spridit sig över den europeiska kontinenten. I USA har man bl.a. använt sig av växelbruk för att kontrollera skadegöraren. I vissa delstater (Illinois, Michigan, Indiana och Ohio) har dock skadegöraren ändrat sitt beteende och sin preferens för majs, och börjat lägga stora mängder ägg även på den alternerande grödan sojaböna. Detta har gjort att man gått miste om fördelarna med växelbruk, och en stor del av bönderna i dessa områden har gått över till insekticidanvändning, alternativt odling av resistent bt-grödor. I Nebraska finns dokumenterat att populationer av insekten utvecklat resistens mot de insekticider som där används mot skadegöraren.

Då det kan bedömas att den aktuella majsarten inte kommer att odlas som ersättning för ekologiskt odlade grödor görs i följande stycke endast en jämförelse med konventionellt odlad majs.

Om växelbruk inte ger tillfredsställande resultat är de huvudsakliga alternativen vid konventionell odling, användning av insekticider eller odling av insektsresistent majs. Vid användning av insekticider påverkas även insekter som inte räknas som skadegörare. Den aktuella majsens insektskydd har en hög grad av specificitet, och endast individer som livnär sig på majsen påverkas. Detta gör att den negativa påverkan på övriga insektspopulationer blir större vid användning av insekticider än vid odling av den aktuella majsen. "Western corn rootworm" är ingen naturlig art i Europa och påvisades för första gången så sent som i början av 1990-talet. En eventuell minskning av den introducerade arten, till följd av effektiv bekämpning, torde därför inte påverka det ekologiska systemet i Europa negativt.

Majsen har inga vilda släktingar i Europa, varför en bedömning av risker med genspridning till vilda majspopulationer inte är aktuell.

Inkorsning kan ske till icke-GM majs. Majspollenet är dock ett av de största och tyngsta pollenkornen som sprids med vinden, vilket begränsar det avstånd pollenet har möjlighet att sprida sig. Samexistens mellan olika typer av produktion sker redan idag i Europa. Exempel på produktionslinjer som hålls isär är tandmajs, som används som djurfoder, majs för livsmedelsproduktion och

GENTEKNIKNÄMNDEN

Birgit Postol tel 08-508 846 32

SYNPUNKTER

Datum
2007-05-11
Ert datum
2007-03-21

Vårt dnr
045/2007
Ert dnr
37-2695/07

Sidnr
2(3)

"waxy maize" som används inom stärkelseindustrin. Ett tillräckligt avstånd till konventionella och ekologiska majsodlingar torde därför minimera risken för inkorsning av GM-majs.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichef Marie Nyman fattats av ledamöterna Anitha Bondestam, Fredrik von Arnold, Per Lodenius, Lars Tysklind, Sven Gunnar Persson (skiljaktlig) se bilaga, Alf Eriksson, Tina Ehn (skiljaktlig) se bilaga, Anne Lundén, Jacob Höglund, Maria Masucci, Nils Uddenberg, samt tjänstgörande ersättaren Egon Frid (skiljaktlig) se bilaga.

För Gentekniknämnden


Anitha Bondestam


Marie Nyman

Reservation avseende ”Synpunkter på ansökan om odling av den genetiskt modifierade majssorten 59122, särskilt miljöaspekter (ansökningsnummer EFSA/GMO/NL/2005/23)

Vi reserverar oss mot majoritetens yttrande avseende ”Synpunkter på ansökan om odling av den genetiskt modifierade majssorten 59122, särskilt miljöaspekter). Skälen för vår reservation är i huvudsak följande:

- Vi delar inte den syn som ansökan bygger på när det gäller bekämpning av den aktuella skadegöraren. Den bygger på att bekämpning kan ske antingen med insekticider eller genom att tillföra majssorten egenskaper som gör den resistent mot skadegöraren. Vi menar att det är önskvärt att bryta med de metoder som bygger på monokulturella odlingsmetoder som får konsekvenser som kräver olika former av kraftfull bekämpning av det slag som ansökan avser. Ett väl utvecklat och konsekvent genomfört växelbruk är enligt vår mening ett bättre sätt att komma tillrätta med problemen.
- Vi anser att det inte är tillräckligt klarlagt vilka långsiktiga risker införandet av GMO-grödor av det aktuella slaget har för människors hälsa och miljö samt för den biologiska mångfalden. Varsamhet och försiktighet bör därför tillämpas när vid all tillståndsgivning.
- Eftersom tillståndet gäller odling i syfte att framställa livsmedel och foder måste det enligt vår mening, innan tillstånd kan komma ifråga, finnas ett väl fungerande regelverk för samexistens med icke GMO-grödor liksom bestämmelser om miljöansvar och ersättningsregler i fall där iblandning etc. sker.
- Vi menar att ett märkningssystem gällande GMO-produkter också måste omfatta livsmedel där GMO har funnits med i produktionsprocessen så att det blir möjligt för konsumenten att av etiska skäl avstå från sådana produkter.

Tina Ehn (mp), ledamot
Egon Frid (v), tjänstgörande ersättare
Sven Gunnar Persson (kd), ledamot